

אוניברסיטת בן גוריון
המחלקה למנהל עסקים
הפקולטה לניהול
סמס' ב' תשפ"ד

מס' קורס: 610.5.0112

**שם הקורס: מתודולוגיות פרקטיות למנהלים- מניעה והתמודדות עם בעיות חברתיות
שם המרצה: ד"ר ימית אלפסי**

מטרת הקורס –

מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לגישות שונות למניעה ולהתמודדות עם בעיות חברתיות "מרושעות" (wicked social problems), המעסיקות קובעי מדיניות, כדוגמת עוני, אי-שוויון, תאונות דרכים, אלימות ופשיעה. הסטודנטים יחשפו לגישות שמקורן בקידום בריאות, קרימינולוגיה, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה חברתית, שיווק חברתי וכלכלה התנהגותית. יושם דגש על התנסות בעיצוב פתרונות באמצעות כלים כמו חשיבה עיצובית (design thinking) ו- נאדג' (nudge). הסטודנטים ילמדו לזהות כיצד תיאוריות, וגישות שונות באות לידי ביטוי בשדה המדיניות הממשלתית. סוגיית הפשיעה בחברה הערבית תשמש כמקרה בוחן. יושם דגש על חדשנות בהתמודדות בעיות חברתיות. נחשף לסיפורי הצלחה מרחבי העולם, לפתרון בעיות חברתיות כדוגמת תאונות דרכים, דרי רחוב, פשיעה ועוד.

נושאי הקורס -

- מניעה
- מניעה נתמכת ראיות בשדה המדיניות
- גישה של צדק חברתי
- קידום בריאות וחוסן
- פסיכולוגיה חברתית
- מניעה מצבית ועיצוב סביבה מונעת פשיעה
- מניעה מבוססת קהילה

- חשיבה עיצובית
- נאדג' (כלכלה התנהגותית)

פורמט הקורס:

כחודשיים לפני מועד הסדנה יועלו לאתר המודל סרטונים לצפייה עצמאית ולצידם מטלות קצרות. הסטודנטים יתבקשו להשלים את הצפייה ואת המטלות לפני יום הסדנה. בסדנה עצמה יעשה שימוש בהרצאות פרונטאליות המלוות במצגות, דיונים. הסטודנטים יעסקו בחשיבה על פתרון לאתגר חברתי נבחר (מתחומי הסביבה, הביטחון, החינוך, הבריאות ועוד), במסגרת עבודה קבוצתית. בתהליך הקבוצתי הסטודנטים יתנסו בעיצוב ותכנון פתרונות תוך שימוש בכלים שיוצגו ביום הסדנה.

הסדנה עצמה תתקיים בין השעות 8:30 – 18:00 (זמן הצפייה בסרטונים והמטלות המקדימות קוזזו).

דרישות:

- נוכחות מלאה והשתתפות פעילה בדיונים ובמטלה הקבוצתית.
- השלמת הצפייה בסרטונים והמטלות לפני הסדנה.
- להגיע עם מחשב / טאבלט שיאפשר עבודה אישית / קבוצתית

רקע מקדים:

השלמת הצפייה בסרטונים והמטלות לפני יום המפגש.

קביעת הציון:

- נוכחות מלאה בסדנה.
- בוחן בקיאות על הסרטונים בהם הסטודנטים צפו לפני הסדנה (חלק מהשאלות בבוחן יופיעו במטלות כדי לאפשר לכם להתרשם מהסגנון ומרמת הבקיאות הנדרש) – 20%
- עבודה אישית – רפלקציה- 30%
- עבודה קבוצתית – 50%

ביבליוגרפיה -

חובה

Head, B.W. (2008). Wicked Problems in Public Policy. *Public Policy*, 3,2, 101-118.
https://www.researchgate.net/profile/Brian_Head/publication/43502862_Wicked_Problems_in_Public_Policy/links/53fe59330cf283c3583bd3ce.pdf

Natarajan, M., Clarke, R., Carcach, C. *et al.* Situational prevention and public transport crime in El Salvador. *Crime Sci* 4, 29 (2015). <https://doi.org/10.1186/s40163-015-0043-4>

Rea, D., & Burton, T. (2020). Clarifying the nature of the Heckman curve, *Journal of Economic Surveys*, 10.1111/joes.12359

Ellis BJ, Bianchi J, Griskevicius V, Frankenhuis WE. (2017). Beyond Risk and Protective Factors: An Adaptation-Based Approach to Resilience. *Perspectives on Psychological Science*. ,12(4):561-587. doi:10.1177/1745691617693054

Key, T.M., & Czapski, A.J. (2017). Upstream social marketing strategy: An integrated marketing communications approach. *Business Horizons*, 60, 3, 325-333

קריאת בחירה

Bolland, J.M. & McCallum, D.M. (2002). Neighboring and community mobilization in high-poverty inner-city neighborhoods. *Urban Affairs Review*, 38 (1), 42-69.

Stith, S., Pruitt, I., Dees, J., Fronce, M., Green, N., Som, A., Linkh, D. (2006). Implementing community based prevention programming: A review of the literature. *The journal of Primary Prevention*, 27(6), 599-616.

Elfassi, Y., Braun-Lewensohn, O., Krumer-Nevo, M., & Sagy, S. (2016). Community sense of coherence among adolescents as related to their involvement in risk behaviors. *Journal of Community Psychology*, 44(1), 22-37.

Marzbali, M.H., Abdullah, A., Razak, N.A., Javad, M., Tilaki, M. (2012). The influence of crime prevention through environmental design on victimization and fear of crime. *Journal Of Environmental Psychology*, 32, 79-88.

על המרצה:

ד"ר ימית אלפסי שימשה במשך למעלה מעשר שנים כמנהלת מקצועית ארצית של תכנית 'עיר ללא אלימות', וכמנהלת אגף בכיר מניעה במשרד לביטחון פנים. לאורך שנות עבודתה במגזר הציבורי ימית הייתה מעורבת בתהליכים של גיבוש ויישום מדיניות לאומית בתחומים כמו מניעת אלימות ופשיעה, לגאליזציה של קנאביס, נוער בסיכון ועוד.

לאורך למעלה מ-15 שנים, ימית עוסקת בהוראה ובמחקר באוניברסיטת בן-גוריון ובמכון לקרימינולוגיה באוניברסיטה עברית. מחקריה עוסקים בפשיעה בחברה הערבית, אלימות ודחייה חברתית בקרב בני נוער, וקהילה.

בשנים האחרונות, ימית משמשת כיועצת עצמאית המלווה בתהליכים אסטרטגיים, רשויות מקומיות, ארגוני מגזר שלישי, משטרת ישראל ומשרדי ממשלה.

[בערוץ היוטיוב של ימית](#) ניתן למצוא דוגמאות לעבודותיה ולאופן בו היא משתמשת ב-storytelling ואנימציה כדי להנגיש ידע ומחקר לקהל הרחב.